

EVS CIKLUS OSPOSOBLJAVANJA I EVALUACIJE SMJERNICE I MINIMALNI STANDARDI KVALITETE

Program Erasmus+
siječanj 2014.g.

1. UVOD

Sudjelovanje u Europskoj volonterskoj službi (EVS) je uistinu neformalno iskustvo učenja koje usavršava profesionalne vještine i kompetencije sudionika i tako ih čini privlačnijima potencijalnim poslodavcima. Istovremeno, povećava njihov osjećaj solidarnosti, razvija njihove socijalne vještine te promiče aktivno sudjelovanje u društvu.

Jedna od ključnih odlika EVS-a je osposobljavanje i evaluacija koje pruža, usmjeravajući mlade volontere kroz neformalni proces učenja prije, tijekom i nakon njihovog razdoblja službe u inozemstvu.

Dimenzija osposobljavanja i evaluacije u okviru EVS-a ima svrhu osigurati mladima trajno usmjeravanje i potporu tijekom njihova razdoblja volonterske službe. Takvo osposobljavanje i evaluacija doprinose obrazovanju i razvoju svake mlade osobe. Također pomaže u rješavanju sukoba i sprječavanju rizika te pruža način procjene volonterova EVS iskustva.

Svrha ovog dokumenta je uvesti minimalne standarde kvalitete u razne formate EVS osposobljavanja i evaluacije.

Kvaliteta je glavni cilj pripreme, osposobljavanja i evaluacije. S obzirom na različitost zemalja, nacionalnih agencija i volontera, postoji veliki stupanj fleksibilnosti u formatu osposobljavanja dok bi pokazatelji kvalitete trebali biti zajednički svim sesijama osposobljavanja.

Istovremeno, nacionalna agencija, regionalni SALTO centri te organizacije koje sudjeluju u projektu bi trebale u što većoj mjeri pokušati osigurati da su sve mogućnosti osposobljavanja/evaluacije koje su na raspolaganju volonteru u skladu s njegovim pojedinačnim potrebama.

Ovaj dokument navodi minimum koji treba biti obuhvaćen sesijom osposobljavanja/evaluacije. Treneri i organizatori su, naravno, slobodni dodati sadržaje koji su specifični za pojedinu zemlju ili projekt, a koje sami smatraju neophodnim ili zanimljivim osobama koji pohađaju osposobljavanje/evaluaciju. Minimalni standardi kvalitete pojašnjavaju što se može očekivati da će se postići na sesiji osposobljavanja/evaluacije, bilo od strane organizatora sljedećeg događanja, supervizora projekta, mentora ili samih volontera.

Pružatelji osposobljavanja mogu povezati različite stadije osposobljavanja/evaluacije izbjegavajući preklapanja u sadržaju te na taj način pomoći u stvaranju kontinuiranog procesa učenja za volontere prije, tijekom i nakon razdoblja službe.

2. CIKLUS OSPOSOBLJAVANJA I EVALUACIJE

S ciljem usklađivanja osposobljavanja i evaluacije EVS volontera, Komisija je osmislila 'Ciklus osposobljavanja i evaluacije' za koji su odgovorne nacionalne agencije ili regionalni SALTO centri u programskim zemljama te susjednim partnerskim zemljama u Zapadnom Balkanu, Istočnom partnerstvu i Ruskoj federaciji ¹.

Ovaj Ciklus osposobljavanja i evaluacije (TEC) također olakšava kontakt između volontera, uključenih organizacija i nacionalnih agencija/SALTO centara. Također nadopunjuje drugu kontinuiranu potporu koju pružaju organizacije pošiljatelji, primatelji i koordinatori prije i tijekom razdoblja službe.

Ciklus osposobljavanja i evaluacije sastoji se od dvije sesije:

- osposobljavanje po dolasku (EVS u trajanju od 2 ili više mjeseci);
- evaluacija na sredini službe (EVS u trajanju od 6 ili više mjeseci).

Volonteri imaju pravo i obvezu prisustvovati objema sesijama, a organizacije koje sudjeluju u projektu su dužne osigurati da volonteri sudjeluju u TEC-u koji se smatra sastavnim dijelom volonterske službe.

Nacionalne agencije/SALTO centri moraju omogućiti sesije osposobljavanja i evaluacije svim volonterima u dugoročnoj službi u njihovoj zemlji/regiji (uključujući one iz projekata odabranih na centraliziranoj razini od strane Izvršne agencije za obrazovanje, audiovizualne medije i kulturu). Imajući u vidu veliki broj volontera, a za slučaj posebnih situacija do kojih može doći, nacionalne agencije/SALTO centri mogu se odlučiti delegirati neke sesije osposobljavanja/evaluacije podugovarateljima. Međutim, agencije/SALTO centri moraju ostati što je više moguće uključeni u sesije te redovito kontaktirati s trenerima. Također je dobra praksa uključiti bivše volontere u osposobljavanje i evaluaciju novih volontera.

Događanja osposobljavanja i evaluacije se trebaju međusobno nadopunjavati odvijajući se u različitim stadijima službe te volonterova neformalnog procesa učenja.

Ciklus osposobljavanja i evaluacije te minimalni standardi kvalitete se također odnose na partnerske zemlje koje nemaju nacionalnu agenciju ili SALTO centar koji organiziraju TEC. U tim zemljama, sesije osposobljavanja i evaluacije organiziraju EVS organizacije primatelja ili koordinatora.

---

¹ Ciklus osposobljavanja i evaluacije će biti postupno uveden u južne mediteranske zemlje od strane SALTO Euromed-a.

Ako projekt, bio on dugoročan ili kratkoročan, uključuje mlade s manje mogućnosti, financijska potpora za sesije osposobljavanja i evaluacije te prilagođeno osposobljavanje je dostupna ako je ista zatražena u prijavnim obrascu. Osposobljavanja bi trebala nadopunjavati osposobljavanja koja pružaju nacionalne agencije/SALTO centri bez preklapanja.

2.1. Osposobljavanje po dolasku

Ciljevi osposobljavanja

Glavni je cilj osposobljavanja po dolasku upoznati volontere sa zemljom domaćinom, pripremajući ih za razdoblje službe i EVS iskustvo. Osposobljavanje po dolasku pomaže volonteru prilagoditi se kulturnim i osobnim izazovima. Omogućava volonterima međusobno upoznavanje i izgradnju mreže. Volonteri također moraju dobiti smjernice za sprječavanje sukoba i upravljanje rizikom.

Istovremeno, ovo osposobljavanje volonterima omogućuje usvajanje komunikacijskih vještina, uključujući aspekte interkulturnog učenja. Pomaže im da postanu svjesni kako kulturne različitosti zahtijevaju različite modele ponašanja. Osposobljavanje je također vrijeme tijekom kojeg volonteri mogu planirati nadolazeće mjesece te razvijati vlastite osobne ciljeve tijekom razdoblja službe u skladu s neformalnom filozofijom učenja EVS-a.

Ako su volonteri već proveli neko vrijeme u organizaciji primatelju, razmijenit će svoja prva iskustva i razjasniti pitanja vezana uz njihov projekt.

Okvir osposobljavanja

Uvjeti i praksa osposobljavanja se razlikuju od zemlje do zemlje, ali sljedeći pokazatelji opisuju najčešći operativni okvir za osposobljavanje po dolasku:

- Vrijeme: u roku od 4 tjedna od dolaska volontera;
- Trajanje: u prosjeku 7 radnih dana,
- Mjesto: prema mjestu boravka.

Kako bi osposobljavanje bilo maksimalno korisno trebalo bi se odvijati ubrzo po dolasku volontera. Za volontere koji obavljaju manje od 2 mjeseca službe, organizacija primatelj ili koordinator mora organizirati osposobljavanje u skladu s ovim minimalnim standardima kvalitete, iako možda u kraćem trajanju.

Očekivana postignuća od osposobljavanja

Osposobljavanje po dolasku će varirati sukladno nacionalnim uvjetima, realnostima i praksi osposobljavanja. Međutim, potrebno je osigurati da svaki volonter:

- bude svjestan i ima priliku raspraviti pitanja vezano uz vize, boravišne dozvole, svoj pravni status kao volonter, osiguranje, EVS sporazum i "Što očekivati od EVS-a",
- poznaje sustave osiguranja i upravljanja rizikom (dokumentacija i procedure vezane uz osiguranje),
- zna kakva mu je potpora dostupna od strane nacionalne agencije, SALTO-a, Helpdesk-a za mlade te Izvršne agencije,

- dobije informacije o povijesti zemlje domaćina, političkoj i društvenoj situaciji, o ključnim aspektima kulture zemlje domaćina te kako se uključiti u lokalnu zajednicu,
- bude svjestan kako se nositi s kulturnim razlikama i konfliktima,
- bude upoznat s ulogom svakog partnera (organizacija pošiljatelj, primatelj, koordinator, volonter) u projektu te zna svoja prava i obveze,
- ima priliku upoznati se i umrežiti s drugim EVS volonterima,
- dobije osnovne informacije o Europskoj uniji i njenim politikama i programima u području mladih,
- nauči o ciljevima i načelima EVS-a i programa Erasmus+,
- zna što znači biti EVS volonter,
- identificira jasne ciljeve i ideje svoje volonterske službe (i buduća postignuća koja se mogu uključiti u Youthpass).

Osposobljavanje bi također trebalo sadržavati module za učenje jezika na jeziku zemlje domaćina ili jeziku koji se koristi u kontekstu projekta ukoliko učenje tog jezika nije dostupno putem *online* službe Komisije za jezičnu potporu ili putem financijske potpore za učenje jezika.

2.2. Evaluacija na sredini službe

Ciljevi evaluacije

Evaluacija na sredini službe omogućuje volonterima da ocijene svoje iskustvo do tog trenutka te razmisle o aktivnostima, ulozi i potpori organizacije primatelja te vlastitom doprinosu. Evaluacija na sredini službe je ključna za sprječavanje rizika i upravljanje kriznim situacijama te na taj način olakšava rješavanje sukoba – ako je to potrebno! Usto, volonteri dijele iskustva i povećavaju svoju motivaciju.

Evaluacija pruža mogućnost učenja iz svačijih priča te omogućava volonteru planiranje razvoja i daljnjeg unaprjeđenja svoje službe te promišljanje o tome što će raditi dugoročno, kad razdoblje službe završi. Evaluacija bi također trebala podići razinu svijesti o osobnom procesu učenja povezujući ga s ključnim kompetencijama u Youthpass-u.

Sve u svemu, evaluacija bi trebala pružiti opušteni i neformalni ugođaj kako bi se volonteri ugodno osjećali razmjenjujući iskustva i govoreći o onom što im je važno.

Okvir evaluacije

Uvjeti i praksa osposobljavanja će se razlikovati, ali sljedeći pokazatelji opisuju najprikladniji operativni okvir za evaluacije na sredini službe:

- Vrijeme: najmanje 2 mjeseca nakon osposobljavanja po dolasku te najmanje 2 mjeseca prije završetka razdoblja službe,
- Trajanje: u prosjeku 2,5 radna dana,
- Mjesto: prema mjestu boravka.

Od ključne je važnosti organizirati događanje kao sastanak volontera. Održava se dovoljno dugo nakon njihova dolaska kako bi volonteri stekli dovoljno iskustva za sagledavanje svoje situacije, ali također dovoljno dugo prije završetka razdoblja službe kako bi imali dovoljno vremena za poboljšanje situacije, ako je potrebno.

Evaluacija na sredini službe je namijenjena samo volonterima koji obavljaju službu u trajanju od šest ili više mjeseci.

Očekivana postignuća evaluacije

Evaluacije na sredini službe će se razlikovati ovisno o nacionalnim uvjetima, realnostima i praksom osposobljavanja. Međutim, do kraja službe, svaki volonter bi trebao:

- osobno ocijeniti projekt do tog trenutka te razmisliti o djelokrugu svojih aktivnosti,
- podijeliti osobna iskustva (učenje novih vještina i kompetencija, biti dijelom života u zajednici, život u različitoj kulturi, upotreba jezika),
- utvrditi probleme, poteškoće, konflikte s kojima se suočio ili će se suočiti te posljedično primiti odgovarajuću potporu i smjernice o „sljedećem koraku“ s ciljem rješavanja tih problema,
- raditi na razvijanju/unaprjeđenju aktivnosti u koje je uključen,
- dobiti informacije i smjernice o mogućnostima u koje bi se mogao uključiti po završetku razdoblja službe,
- razumjeti kako izraditi Youthpass,
- dobiti informacije o završnom izvješću koje treba sastaviti.

3. DODATNO OSPOSOBLJAVANJE I POTPORA KOJU TREBA PRUŽITI

Uz EVS Ciklus osposobljavanja i evaluacije, volonteri primaju stalno savjetovanje i usmjeravanje prije, tijekom i nakon razdoblja službe, dok osposobljavanje voditelja projekta, mentora i trenera čini složeni skup mjera koje prate volontere i uključene organizacije kroz iskustvo Europske volonterske službe.

Organizacije pošiljatelja, primatelja i koordinatora su odgovorne za pripremu volontera prije odlaska te omogućavanje jezičnog osposobljavanja i osobne potpore te potpore vezane za zadatke tijekom razdoblja službe.

Uz pripremu prije odlaska koju organizira organizacija pošiljatelj, neke nacionalne agencije mogu, u opravdanim slučajevima, ponuditi jednodnevne informativne sesije volonterima prije odlaska. Nacionalne agencije su također zadužene za organizaciju godišnjih EVS događanja za volontere koji su završili svoju službu. Ta događanja mogu poslužiti kao evaluacijski sastanci, sastanci bivših volontera te promotivni događaji.

3.1. Priprema prije odlaska (koju osigurava organizacija pošiljatelj)

Ciljevi osposobljavanja

Kako bi projekt bio uspješan, a EVS iskustvo pozitivno i obogaćujuće za volontera, od ključne je važnosti da organizacija pošiljatelj primjereno pripremi volontera prije odlaska.

Ova se priprema treba odvijati najmanje jedan mjesec prije polaska te treba biti prilagođena individualnim potrebama volontera i specifičnostima projekta, službe i zemlje domaćina. Priprema prije odlaska pruža volonteru informacije o EVS-u, životnom ciklusu projekta te raznim uključenim stranama. Omogućava volonterima raspravljanje sa svojom organizacijom pošiljateljem o svojim očekivanjima, motivaciji te brigama koje mogu imati u vezi s budućim projektom.

Ključno je pružiti informacije o „Što očekivati od EVS-a“ (dio Info paketa) — kao i o osnovama sprječavanja sukoba te upravljanja kriznim situacijama. Tijekom službe volonteri će živjeti u drugoj zemlji, komunicirati s ljudima iz različite kulture te često na stranom jeziku. Ponekad će to biti teško i volonteri će se vjerojatno suočiti s teškim situacijama tijekom razdoblja službe. Stoga je jako važno postaviti temelje za usmjeravanje volontera kroz interkulturno učenje te ih uputiti na potporu koja im je dostupna tijekom razdoblja službe.

Priprema prije odlaska uključuje pružanje praktičnih i tehničkih informacija volonterima po pitanju osiguranja, vize, džeparca, radnog vremena, itd.

Prije odlaska, svaki volonter dobiva Info paket. Priprema prije odlaska je prilika da organizacija pošiljatelj i volonter prođu zajedno Info paket te rasprave o različitim dijelovima istog. Organizacija koordinator je odgovorna osigurati da svi volonteri uključeni u projekt dobiju Info paket.

Očekivana postignuća pripreme

Priprema prije odlaska će se razlikovati ovisno o praksi osposobljavanja, organizacijskim mogućnostima te potrebama volontera. Međutim, priprema prije odlaska bi trebala osigurati da svi volonteri prije odlaska:

- znaju za koncept Europske volonterske službe i za njezino mjesto u okviru programa Erasmus+,
- su upoznati s parterima u okviru EVS-a te njihovom ulogom, odnosno s organizacijama pošiljateljem, primateljem i koordinatorom, mentorom, odnosno, gdje se to primjenjuje, nacionalnom/Izvršnom agencijom, SALTO-m te Europskom komisijom,
- su upoznati s dokumentom „Što očekivati od EVS-a“,
- su podijelili svoju motivaciju, očekivanja i strahove te razmislili o svojim ciljevima, uključujući ciljeve učenja,
- su dobili sve praktične i tehničke informacije o vizama, boravišnim dozvolama, svom pravnom statusu volontera, osiguranju, džeparcu i EVS Sporazumu,
- razumiju značenje interkulturnog učenja te su svjesni kontinuiranog procesa interkulturnog učenja,
- su dobili smjernice ili barem neke savjete o upravljanju kriznim situacijama,
- razumiju važnost i korisnost dobivanja Youthpass-a.

3.2. Godišnji EVS događaj (u organizaciji nacionalne agencije)

Ciljevi sastanka

Godišnji EVS događaj organizira nacionalna agencija pošiljatelja i okuplja bivše, sadašnje i potencijalne volontere. Može poslužiti kao evaluacijski sastanak, sastanak bivših sudionika i/ili promotivni događaj. Posebno je važan kao prilika da oni koji su završili svoju volontersku službu tijekom prethodne godine rasprave i evaluiraju svoja iskustva te ih prenesu sadašnjim i potencijalnim volonterima.

Jedan od ciljeva događaja je osigurati da Nacionalna agencija dobije povratnu informaciju o projektima, uključenim organizacijama, praktičnim dogovorima te ukupnom dojmu o EVS-u. Ključno pitanje će biti kakav je učinak u pogledu učenja razdoblje službe imalo za volontera.

Okvir sastanka

Uvjeti i prakse će se opet razlikovati, ali sljedeći pokazatelji opisuju najprikladniji operativni okvir za Godišnja EVS događanja:

- Vrijeme: obično jednom godišnje u svakoj zemlji, iako nacionalne agencije nekih zemalja mogu odlučiti organizirati regionalna događanja,
- Trajanje: 1 - 2 dana,
- Sudionici: troškovi mogu biti pokriveni samo za volontere koji su završili svoju službu tijekom proteklih 12 mjeseci iako sam događaj može okupiti znatno širu skupinu bivših, sadašnjih i potencijalnih volontera, uključenih organizacija, medija i ostalih dionika.

Očekivana postignuća od sastanka

Godišnja EVS događanja će se razlikovati ovisno o nacionalnim uvjetima, realnostima i praksi. Međutim, do kraja ovog događaja, svaki volonter koji je završio svoju službu tijekom protekle godine bi trebao evaluirati svoje EVS iskustvo u pogledu:

- suradnje između volontera i uključenih organizacija te pružene osobne potpore i nadzora,
- osobnog doprinosa službi,
- cjelokupnog pedagoškog pristupa i svojih postignuća u učenju (osobnih, profesionalnih, socijalnih), uključujući svijest o vlastitim mogućnostima i vještinama te (ako je relevantno) dovršen Youthpass,
- svog većeg znanja o Europi, promjenama u stavu prema Europi te svog boljeg razumijevanja kulturnih različitosti,
- dijeljenja svog EVS iskustva s vršnjacima.

Osim toga, Godišnji EVS događaj može biti:

- prilika za potencijalne volontere i uključene organizacije da upoznaju iskusne volontere,
- prilika za promidžbu EVS-a i njegovog učinka kroz kontakte s dionicima, donositeljima odluka i medijima,

- događaj namijenjen umrežavanju bivših volontera s ciljem istraživanja i razvijanja novih projekata te drugih načina korištenja svojih iskustava,
- demonstracija uspješnih projekata,
- slavljenje volontiranja.